

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la Consiliul național pentru protecția
drepturilor copilului

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect de Hotărâre a Guvernului cu privire la Consiliul național pentru protecția drepturilor copilului a fost elaborat de către Cancelaria de Stat în colaborare cu expertul local contractat în cadrul programului de asistență tehnică a UNICEF Moldova.

La etapa de elaborare a proiectului de hotărâre a fost analizat atât cadrul normativ existent care reglementează activitatea Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului (Hotărârea Guvernului nr. 409/1998 privind aprobare Regulamentului Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului și Hotărârea Guvernului 1001/2005 privind instituirea Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului), cât și cadrul normativ internațional în domeniul protecției drepturilor copilului. La fel, au fost organizate trei sesiuni de lucru cu reprezentanții consiliilor locale pentru protecția drepturilor copilului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Odată cu adoptarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, aceasta a devenit un document unic și deosebit de valoros în materia drepturilor copilului, deoarece cuprinde o gamă foarte largă de drepturi fundamentale ale copilului, ce urmează a fi respectate, protejate și asigurate de către statele membri. La fel, statele semnatare sunt obligate să creeze o serie de mecanisme naționale în scopul asigurării respectării drepturilor consfințite în această convenție și să alinieze cadrul normativ național la standardele adoptate de către Adunarea generală a ONU.

Astfel, potrivit art. 4 din Convenție, statele părți se angajează să ia toate măsurile legislative, administrative și altele care sunt necesare pentru a pune în practică drepturile recunoscute în această Convenție. În cazul drepturilor economice, sociale și culturale, ele vor lua aceste măsuri în limitele maxime ale rezervelor de care dispun și, dacă este cazul, în cadrul cooperării internaționale.

Republica Moldova a ratificat Convenția la data de 12 decembrie 1990, care a intrat în vigoare la data de 25 februarie 1993. În așa fel, Moldova s-a obligat să-și armonizeze propria legislație în concordanță cu această Convenție și să creeze mecanisme viabile de protecție a drepturilor copiilor.

Prin urmare, la data de 15 decembrie 1994, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 338/1994 privind drepturile copilului, care stabilește statutul juridic al copilului ca subiect independent și consfințește astfel de drepturi precum dreptul la asigurarea sănătății fizice și spirituale a copilului, formarea conștiinței lui civice pe baza valorilor naționale și general-umane, acordarea unei griji deosebite și protecții sociale copiilor lipsiți temporar sau permanent de anturajul familiei sau care se află în alte

condiții nefavorabile sau extreme (*a se vedea preambulul legii*).

Ulterior, în scopul promovării politicilor naționale privind protecția drepturilor copilului și coordonării activităților de elaborare a strategiilor și programelor guvernamentale privind protecția drepturilor copilului, Guvernul Republicii Moldova, prin hotărârea nr. 409/1998, creează Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului, act normativ care a fost actualizată doar o singură dată prin Hotărârea Guvernului 726/2003.

Cu toate că prin Hotărârea Guvernului nr. 409/1998, a fost aprobat Regulamentul Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului, componența acestuia a fost instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 1001/2005. Ultima actualizare a componenței a avut loc în luna mai 2018, prin Hotărârea Guvernului nr. 91/2018.

Astfel, fiind principalul mecanism național de coordonare a elaborării și implementării documentelor de politici în domeniul drepturilor copilului, precum și asigurării implementării Convenției ONU cu privire la drepturile copilului și altor tratate internaționale în domeniul drepturilor copilului la care Republica Moldova este parte, normele care reglementează activitate acestuia în mare parte au devenit perimate.

Prin urmare, scopul proiectului este fortificarea și eficientizarea mecanismului național în domeniul protecției drepturilor copilului și adolescenților atât la nivel național (Consiliul național pentru protecția drepturilor copilului), cât și la nivel local (Consiliul local pentru protecția drepturilor copilului).

Așa fiind, principalele atribuții ale acestui mecanism vor fi: coordonarea și supravegherea implementării prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, altor tratate internaționale din domeniul drepturilor copilului la care Republica Moldova și a politicii naționale în domeniul protecției drepturilor copilului, identificarea direcțiilor prioritare de intervenție în acest domeniu și coordonarea activităților de elaborare a politicilor naționale în domeniul protecției drepturilor copilului și adolescenților.

Totodată, ținând cont de existența altor mecanisme de soluționare a cazurilor individuale a copiilor (spre exemplu Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate care examinează cazurile copiilor aflați în situațiile de risc), mecanismul propus prin proiectul de hotărâre nu va examina cazurile individuale, ci va fi responsabil de abordarea sistemică a problemelor privind protecția drepturilor copilului atât la nivel de localitate, cât și la nivel de țară. La fel, Consiliul național va fi competent să formuleze și propună soluții sistemice pentru soluționarea acestor probleme. Astfel, nu va exista nicio interferență în activitatea altor mecanisme în domeniul protecției drepturilor copilului și niciun paralelism în acest domeniu.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În esență, proiectul propune expunerea într-o versiune nouă a mecanismului național în domeniul protecției drepturilor copilului și adolescenților, precum și aprobarea unui Regulament-cadru de activitate a Consiliului local pentru protecția drepturilor copilului, în baza căruia autoritățile administrației publice locale de nivelul doi vor aproba propriile regulamente de funcționare ale consiliilor locale protecția drepturilor copilului.

Astfel, prin **anexa nr. 1** se propune aprobarea componenței Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului, din care vor face parte reprezentanții factorilor responsabili de asigurarea respectării și protejării drepturilor copilului. Componenta Consiliului național nu va mai fi una nominală, astfel va dispărea necesitatea actualizării actului normativ propus.

Prin **anexa nr. 2** se propune aprobarea Regulamentului Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului, care va fi structurat conform consecutivității logice în 5 capitole, după cum urmează:

I. Dispoziții generale. În acest capitol se conțin norme generale de activitate ale Consiliului național.

II. Principii de activitate ale Consiliului național. Ținând cot de faptul că principiul reprezintă un element fundamental al funcționalității oricărui sistem, având un rol constructiv deosebit de important și asigurând corectitudinea realizării atribuțiilor stabilite, se propune consfințirea principiilor de bază ale activității Consiliului național, fapt care va asigura o abordare mai eficientă a chestiunilor supuse examinării în cadrul ședințelor consiliului și va exclude eventualele elemente de poziție arbitrară.

III. Atribuțiile și grupurile țintă ale Consiliului național. Pe lângă atribuțiile deja stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 409/1998, se propune completarea listei cu următoarele atribuții esențiale:

- coordonarea activității de elaborare a rapoartelor privind implementarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte în domeniul ce vizează protecția drepturilor copilului;
- asigurarea interacțiunii cu mecanismele internaționale de protecție a drepturilor copilului;
- desfășurarea, la necesitate, a ședințelor comune cu organizațiile societății civile de specialitate în scopul promovării politicilor naționale privind protecția drepturilor copilului;
- coordonarea elaborării și implementării standardelor/normelor de îngrijire și educație a copiilor în instituțiile de stat și instituțiile private destinate copilului;
- asigurarea informării publicului larg despre problemele actuale ale copiilor.

Grupurile țintă ale acțiunilor Consiliului național vor fi:

1. copiii și familiile din comunitate;
2. autoritățile/instituțiile publice care au activități în domeniul educației, protecției sociale, ocrotirii sănătății și ordinii publice;
3. alte persoane fizice și juridice, care desfășoară activități de promovare și protecție a drepturilor copilului.

IV. Organizarea și funcționarea activității Consiliului național. Atribuțiile președintelui, membrilor și secretarului Consiliului național sunt reglementate expres, asigurând astfel o claritate în ceea ce privește rolul fiecărui membru.

Consiliul național se va întruni în ședințe care se vor convoca la necesitate însă nu mai rar decât o dată în semestru. La ședințe pot fi invitați președinții consiliilor locale pentru protecția drepturilor copilului și reprezentanții altor instituții care activează în domeniul drepturilor copilului, inclusiv ai organizațiilor internaționale care au reprezentanțe în Republica Moldova.

Pentru soluționarea promptă și integrată a problemelor privind protecția drepturilor copilului se va crea grupul tehnic de lucru. Componenta, atribuțiile și competențele grupului tehnic de lucru se vor aproba de către Consiliul național la una din ședințe.

Pentru realizarea altor atribuții ale Consiliului național într-un domeniu mai îngust

se vor crea grupuri tematice de lucru (permanente sau temporare).

V. Structurile locale ale Consiliului național. Acest capitol conține norme generale de activitate ale structurilor locale, acestea fiind responsabile de exercitarea atribuțiilor specifice Consiliului național la nivel local.

Prin **anexa nr. 3** se propune aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a Consiliului local pentru protecția drepturilor copilului, care va fi structurat conform consecutivității logice în 5 capitole, după cum urmează:

I. Dispoziții generale. În acest capitol se conțin norme generale de activitate ale Consiliului local și modalitatea de instituire a acestui organ consultativ.

II. Atribuțiile Consiliului local pentru protecția drepturilor copilului: Atribuțiile consiliilor locale sunt expres reglementate și, în esență, transpun atribuțiile specifice Consiliului național la nivel local. Astfel, consiliile locale pentru protecția drepturilor copilului vor fi responsabile de examinarea problemelor sistemice privind protecția drepturilor copilului din localitate, fără a fi competente să examineze și să soluționeze cazurile individuale ale copiilor.

III. Structura consiliului local pentru protecția drepturilor copilului. Președinte va fi, de regulă, vicepreședintele raionului / viceprimarul municipiului (în cazul municipiilor Chișinău și Bălți), responsabil de domeniul social, educație, cultură și medicină, iar vicepreședinte va fi, de regulă, conducătorul subdiviziunii consiliului raional / municipal (în cazul municipiilor Chișinău și Bălți), responsabile de domeniul educației.

Secretar va fi, de regulă, un reprezentant al subdiviziunii consiliului raional / municipal (în cazul municipiilor Chișinău și Bălți) responsabile de domeniul educației.

IV. Organizarea și funcționarea activității Consiliului național. Atribuțiile președintelui, membrilor și secretarului consiliilor locale sunt reglementate expres, asigurând astfel o claritate în ceea ce privește rolul fiecărui membru.

Pentru realizarea atribuțiilor sale, consiliile locale se vor întruni în ședințe care se vor convoca la necesitate însă nu mai rar decât o dată în trimestru.

Consiliile raionale / municipale (Chișinău și Bălți), vor putea institui grupuri de lucru (permanente sau temporare), în scopul elaborării unor documente strategice sau analizei unor situații cu impact asupra întregii comunități.

V. Documentația consiliului local pentru protecția. Acest capitol stabilește lista documentelor care se perfectează în legătură cu activitatea consiliilor locale, asigurând astfel o abordare uniformă în toate structurile locale.

Prin **anexa nr. 4** se propune abrogarea a două hotărâri de Guvern care actualmente reglementează activitatea Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului.

4. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul de hotărâre propus spre examinare nu necesită cheltuieli suplimentare din contul bugetului public național.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În urma adoptării proiectului de hotărâre nu se impune modificarea altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Pentru consultare publică proiectul se plasează pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md. Totodată, proiectul va fi remis pentru avizare instituțiilor de resort.